



**העבירה הנפוצה ביותר:**

כסובעו של אסיר זנב מוחבא של סיוני הרגיל: צינוק. רק במקרים מיוחדים נוסף

**1. אסיר**

בראשית ימיו של שרות בית-הסוהר, על הקמת המדינה, היה המשטר בבית-הסוהר הפשוט ביותר, אולם מאז המרידה הגדולה בתל-מונד לפני כשנה, הוחמר המשטר בהדרגה, היחס בין סוהר ואסיר נעשה רשמי יותר, ובית-הסוהר מקפיד יותר על עבירות קטנות.

העבירות הרגילות ביותר בבית-הסוהר — עישון סיגריות בתאים, בניגוד לאיסור החמור, התחצפות כלפי סוהרים, קטנות בין האסירים לבין עצמם, אי-ציות לפקודות, אבדן ציוד.

למנהלי בתי-הסוהר סמכות רחבה מאד להטיל עונשים על אסיריהם — החל מקיצוץ מנת הסיגריות, הפסקת טיולים בחצר, הפסקת ביקורים ומכתבים (כל אסיר רשאי לקבל ביקור אחד או מכתב אחד לחודשיים), כלואה בצינוק תזונת ענשים בצינוק, רק במקרים נדירים משתמש המפקד בעונש החמור ביותר: הארכיון מאסרו של האסיר (שנה אחת בבית הסוהר כוללת רק 8 חדשים, אך המפקד רשאי להתח



**הצינוק:** אסיר זה, נדון לחצי שנה מאסר בעוון גניבה עישון סיגריות בתא, ענה בחוצפה לסוהר, נדון ע"י מנהל בית-הסוהר לכלואה של 7 ימים בצינוק. הצינוק (1.50 מ' רוחב, 2.50 מ' אורך) משמש גם לבידוד אנשים לפי צו בית-הדין, לנליאת מורפיניסט המשולל בבית-הסוהר, להשגחה על אדם, שניסו לאבד עצמו לדעת ע"י בליעת כפית. האסיר ישן בצינוק על שמיכותיו, ואין בתא כל חפץ אחר. בידור יחיד: שיחה מצינוק לצינוק.



**חדר המרפאה:** אסיר דודי, שנשפט ל-4 שנות מאסר, בעוון שוד מוניין, נעלה לחדר טמל, הודות להתנהגותו הטובה, זקבל טיפול במכשיר של גליט קצרים. למרפאה יש ציוד חדיש, אולם אין מקום מספיק להחזקתו. דודי שים, לפחות, עוד 3 חודשים וחודשים, כסובג, אין.

**ה. בריאות**

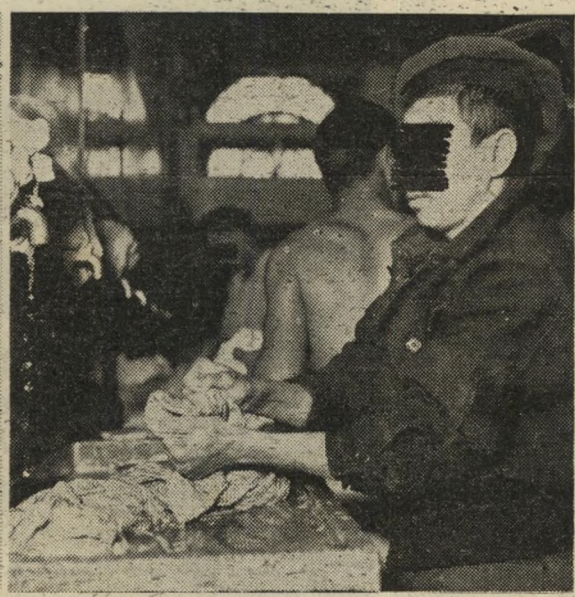
עם היכנס האסיר לבית-הסוהר, הוא עובר בדיקה רפואית יסודית, אחרי שנשאר 24 שעות ב"בידוד". כפי שמבטיח ד"ר פרינק, הרופא הקבוע של בית-החולים בפיפו, שהתחבב במידה רבה על אסיריו, אין מצב הבריאות של אסיר לוסית בבית-הסוהר שונה מזה של שאר האסיר לוסית. כ-20 איש מתיצבים מדי יום ביומו במרפאה הקטנה, בעלת הציוד הטוב. בתל-מונד מבקר הרופא רק פעמיים בשבוע, והוא הדין לגבי רופאי-השיניים בשני בתי-הסוהר האלה.



**בית החולים בבית הסוהר:** כרגע תפוסה רק מטה אחת מבין 6 המיטות, הנמצאות מאחורי הסריגים. החדר סודר, כדי למנוע ככל האפשר, את הצורך להעביר את החולים לבתי-חולים ארזים, דבר שאיפשר בריחות רבות.



**עישון בצוותא בתל-מונד:** כל אסיר מקבל 4 סיגריות ביום, והוא חייב לשטן אותן כדורעים עד גמר הסיגריות (במרכז) וזורקים את הזנב לתוך פחית במרכז החצר. הבאת הסיגריות לתא נחשבת עבירה חסורה ביותר, בזמנים קבועים בחצר. בקבלם און



**5. אסיר**

אם יש בבית-הסוהר דבר אחד, שהוא איום גם מן הצפיות, הרי זה חוסר התעסוקה. הגורם בהכרח להתנוונותם של האסירים.

ביום 27 בדצמבר היו כולאים 189 איש בבית-הסוהר בתל-מונד. ממספר זה יש לנכות את 51 העצורים, שאינם עובדים. הדו"ח היומי של אותו יום מראה: מתוך 138 האסירים לא היו עסוקים 72 איש בכלל, בשום תעסוקה שהיא. מתוך שאר 66 האסירים עבדו רק 17 איש בעבודה יצרנית או מקצועית כל שהיא (10 בגן הירק, 1 כשרברב, 1 כצבעי, 5 בנגרות), ואילו 59 הנותרים עסקו בשרותים שונים (14 במטבח, 8 בניקוי בתי השימוש, 4 בניקיון כללי, 9 כמכבסה, וכו'). ביפו גרוע המצב עוד יותר.

הסיבות העיקריות לחוסר התעסוקה: חוסר מקום, חוסר תקציב, חוסר ציוד. ביפו ישנם מכשירים טובים לנגרות, אולם הם נעזמים באחת הפינות, מחוסר מקום. כל החדרים, שנועדו בשעתם לחדרי-מלאכה, הפכו זמון לתאי מגורים.

הנסיגה הראשון לחולל מהפכה במצב זה נעשה לפני שנה בתל-מונד, עם פתיחת גן הירק, המעסיק בעונה עד 15 איש. הגן סיפק, בעונה שעברה, 19 טון ירקות לבתי-הסוהר, דבר שגרם לשיפור ניכר בתפריט. אולם גם נסיון זה לא יכול היה לגרום לשינוי מהותי במצב האיום, בו מבליים אסירים שנים שלמות של חיייהם בבטלה גוראה, באפס מעשה מוחלט.

בכל זאת מסכימים כל הסוהרים שאפילו נסיון זעיר זה להקים גינה לפני שער בית-הסוהר שנה לחלוטין את האוירה במקום. "האנשים נראו יותר מרוצים, פחות מרי נפש", אומר אברהם מרחבי, מפקד בית-הסוהר בתל-מונד. והגנן הראשי מי שהיה במאי באיטליה, מאשר: "האסירים עבדו בשמחה, מתוך רצון. רבים מהם עבדו זו הפעם הראשונה בחייהם."

לעובדים בגינה לא ניתנה משכורת, פרט לתוספת של 4 סיגריות ליום — והשינוי בתפריט שבא עם היכול הראשון. אולם אין ספק שלוא התפתחה שיטה זו אפשר היה לתת לאסירים שכר שיאפשר להם לא רק לשלם בעד כלכלתם במאסר, אלא גם משאיר להם חסכון מסוים שישולם להם. ביום שחרורם ייקל עליהם את חבלי הלידה הראשונים בחיים האזרחיים.

**מזאכה מאחורי הסריגים:** "מאשרים" אלה, המעטים, היכולים לבלות את יומם בעבודה מועילה כל שהיא. אנשים הזומים מקצוע, שיוכל לפרנס גם בחיים אזרחיים — מעטים עוד יותר. מטרם אינו מגיע ל-10% מכלל האסירים.

**שרותים במקום עבודה:** כל האסירים כובסים בעצמם בגייהם. שרותים אלה אינם ממלאים את יומו של האסיר, אך אינם מכשירים אותו לחיי עבודה בתום תקופת ענישו. "תנו לנו עבודה" היא דרישתם העליונה של האסירים, המדרישים, כי הבטלה הנצחית מנוונת אותם בהדרגה ותחסום בפניהם כל דרך לחזור לחיים נורמליים אחרי שחרורם.